

Процедурний Регламент щодо відбору, атестації та ротації спостерігачів арбітражу ФФУ

1. Основні положення.

Організація, контроль та розвиток спостереження арбітражу є виключною прерогативою ФФУ в особі Комітету арбітрів.

Спостерігач арбітражу матчів Всеукраїнських змагань з футболу (далі-спостерігач) є офіційним представником Комітету арбітрів Федерації Футболу України (далі - КА ФФУ), на якого покладені обов'язки з надання арбітру, асистентам арбітра і четвертому арбітру (далі-арбітри) будь-якої організаційної та методичної допомоги, обговорення арбітражу матчу з порадами для удосконалювання у майбутньому, оцінки якості арбітражу матчу на основі безпосереднього візуального спостереження та надання КА ФФУ звітів з оцінками щодо дій бригади арбітрів при дотриманні принципів чесності, об'єктивності і справедливості.

Спостерігач оцінює дії арбітрів в незалежній та нейтральній манері. Він враховує лише ті факти, що бачить сам, і не піддається впливу третіх осіб.

Спостерігач виконує наступні обов'язки:

- супроводжує арбітрів;
- стежить за тим, щоб арбітри не відвідували ніяких прес-конференцій і не мали контактів із представниками ЗМІ;
- нагадує арбітрам про ввічливу, але тверду відмову від надмірних проявів гостинності;
- нагадує арбітрам про відмову від будь-яких подарунків, вартість і характер яких не є символічними;
- надає арбітрам будь-яку організаційну допомогу на їхнє прохання;
- допомагає арбітрам при заповненні Рапорту, перевіряючи дані про вилучення, попередження або інші інциденти;
- обговорює арбітраж матчу з арбітрами, оцінює дії всіх чотирьох арбітрів, даючи їм поради для удосконалювання арбітражу у майбутньому;
- спостерігач арбітражу може виконувати інші функції на матчі при визначенні цієї норми відповідними регламентними документами.

Спостерігач арбітражу, як правило, не повинен входити до роздягалень арбітрів під час перерви між першим та другим таймом, за виключенням тих випадків, коли для цього існують надзвичайно серйозні підстави.

Після матчу спостерігач арбітражу повинен проаналізувати разом з арбітрами їхні дії в спокійній сприятливій обстановці. У процесі аналізу спостерігач арбітражу повинен зазначити позитивні і негативні аспекти діяльності арбітрів, які він потім зазначить у своєму Рапорті, де повинен дати КА ФФУ конкретне і точне уявлення про дії арбітра в проведеному матчі за відповідними критеріями. Немає необхідності під час дискусії повідомляти оцінки арбітрам.

Спостерігач арбітражу повинен дотримуватись виданих ФІФА Правил гри та діючих інструкцій, Регламентів змагань і директивних документів Адміністрації ФФУ, КА ФФУ, ОПФКУ «Прем'єр - ліга» та ПФЛ.

При виконанні своїх обов'язків спостерігач арбітражу повинен поводитися професійно, не повинен приймати подарунки від клубів, команд та арбітрів (окрім сувенірів, вартість яких є чисто символічною).

Спостерігач арбітражу повинен утримуватися від висловлювань від імені ФФУ і від будь-яких дій, що суперечать інтересам ФФУ. Він несе відповідальність за будь-яку інформацію надану ним, що з'являється в засобах масової інформації.

Спостерігач арбітражу повинен проінформувати ФФУ про будь-які зв'язки, що можуть виникнути між ним і клубами – учасниками всеукраїнських змагань, зокрема зв'язки фінансового або сімейного характеру.

Під час і після виконання своєї місії спостерігач арбітражу повинен захищати інтереси ФФУ і не повинен використовувати або приховувати конфіденційну інформацію, отриману в результаті виконання його місії або обов'язків.

Зміст, який буде викладено у Рапорті спостерігача арбітражу, варто доводити виключно до відома арбітрів матчу (без повідомлення оцінки) та КА ФФУ.

Спостерігач арбітражу повинен дотримуватися вказівок і застосовувати розроблені КА ФФУ критерії оцінки, що містяться в цьому документі.

Оцінка дій арбітрів і асистентів арбітра на матчах Всеукраїнських змагань передбачає наступні цілі:

- дати арбітрам пораду, як вони можуть удосконалювати свої професійні дії;
- забезпечити об'єктивне і послідовне тлумачення Правил гри;
- оцінювати професійні дії арбітрів;
- розпізнавати молодих талановитих арбітрів у різних регіонах країни;
- класифікувати арбітрів та допомогти КА призначати їх на матчі Всеукраїнських змагань відповідно до їх рейтингу та рівню арбітражу.

Рапорт спостерігача арбітражу також передбачає наступне:

- забезпечення об'єктивної оцінки за дії арбітрів щодо різних ігрових ситуацій;
- оцінити дії арбітра, асистентів арбітра і четвертого арбітра з точністю до десятих бала.

2. УМОВИ ВІДБОРУ.

Спостерігачами матчів змагань професіональних команд можуть бути виключно особи, які були арбітрами матчів змагань професіональних команд протягом щонайменше 10 календарних років.

Спостерігачами матчів Всеукраїнських змагань аматорських, юнацьких, студентських, жіночих команд можуть бути виключно особи, які були арбітрами матчів змагань вказаного рівня або вище протягом щонайменше 10 календарних років.

Списки спостерігачів на період, визначений КА ФФУ, складаються на основі:

- списків-пропозицій кандидатів в спостерігачі, наданих Комітетами арбітрів Регіональних федерацій (далі - КА РФФ) на вимогу і в строки визначені КА ФФУ;
- необхідної кількості спостерігачів;
- атестації спостерігачів КА ФФУ.

Вік спостерігачів арбітражу Всеукраїнських змагань з футболу, за станом на 01 січня року, на який спостерігач пропонується (далі-поточний рік), має бути не вищим за:

Спостерігач матчів змагань Прем'єр ліги	–	70 років,
Спостерігач матчів змагань Першої ліги та U-21	-	65 років,
Спостерігач матчів змагань Другої ліги, U-19, аматорів, студентів, жінок	-	60 років,
Спостерігач матчів змагань ДЮФЛУ та/або ветеранів	-	без обмежень

Вік кандидатів в спостерігачі, які вперше можуть залучатися до проведення матчів Всеукраїнських змагань, має бути не вищим за 50 років (станом на 01 січня поточного року).

Максимальний строк проведення матчів Спостерігачем у відповідній Лізі (як правило) не може перевищувати:

- Друга ліга ПФЛ та U-19 – 5 років;
- Перша ліга ПФЛ та U-21 – 8 років;
- Прем'єр – ліга – 10 років.

(виняток щодо строку проведення матчів Прем'єр-ліги, Першої ліги ПФЛ та U-21, Другої ліги ПФЛ та U-19 може надаватись Спостерігачам, що залучаються до Міжнародних змагань та тим, щодо яких буде прийняте окреме, виважене рішення КА ФФУ, враховуючи їх професійну діяльність, але за віком максимум 70 років).

У відповідності до Статуту ФФУ остаточне рішення з цих питань належить виключно КА ФФУ.

Ця норма регламенту діє з 01.01.2011 року. (затверджено КА ФФУ 20.12.2010р.)

Кандидати в спостерігачі, що пропонуються вперше обов'язково повинні пройти стажування, умови якого визначає комісія спостерігачів КА ФФУ.

Особа, яка була арбітром/асистентом арбітра ФІФА та/або Прем'єр-Ліги відразу після завершення арбітражу має можливість розпочати діяльність в якості спостерігача матчів змагань професійних команд.

Рівень змагань, до яких вказана особа може бути залучена вперше, у кожному окремому випадку визначається КА ФФУ з урахуванням досягнень цієї особи в якості арбітра/асистента арбітра, результатів стажування та необхідної кількості спостерігачів.

Спостерігачі матчів змагань професійних команд, які припинили співпрацю з КА ФФУ за власним бажанням можуть відновити її лише як такі, що пропонуються вперше.

3. СПИСКИ КАНДИДАТІВ У СПОСТЕРІГАЧІ.

Всі Спостерігачі мають бути рекомендовані регіональними Федераціями футболу (далі РФФ).

Форма та строки подачі списків-пропозицій кандидатів в спостерігачі визначаються КА ФФУ.

Списки-пропозиції мають бути затверджені КА РФФ, підписані першою особою відповідної РФФ, Головою КА РФФ, скріплені печаткою та надані КА ФФУ у вказані ним строки.

У разі порушення строків або форми подачі списку-пропозиції з боку РФФ КА ФФУ залишає за собою право самостійно затверджувати списки Спостерігачів відповідної РФФ.

У разі виникнення спірної ситуації спостерігачі можуть звернутися з відповідними заявами безпосередньо до КА ФФУ. Після об'єктивного розгляду кожної такої заяви КА ФФУ буде прийняте остаточне рішення.

Відмова спостерігачу з боку РФФ щодо включення його до списку-пропозиції може бути тільки на підставі рішень органів футбольного правосуддя ФФУ.

4. НЕОБХІДНА КІЛЬКІСТЬ СПОСТЕРІГАЧІВ.

Максимально необхідна кількість спостерігачів матчів змагань професіональних команд та Всеукраїнських змагань аматорів, студентів, жінок, ДЮФЛУ, ветеранів, тощо визначається окремо для кожного рівня змагань перед їх початком з урахуванням кількості команд – учасниць.

5. АТЕСТАЦІЯ СПОСТЕРІГАЧІВ

По завершенню осінньої та весняної частини змагань КА ФФУ проводить атестацію спостерігачів Всеукраїнських змагань з футболу.

5.1. Під атестацією слід розуміти загальний висновок КА ФФУ, в якому враховуються наступні критерії:

- а) рейтингова оцінка діяльності спостерігача;
- б) стабільність спостерігача.

5.1.1. Рейтингова оцінка діяльності спостерігачів

Рейтингова оцінка діяльності спостерігачів визначається як середнє арифметичне наступних оцінок:

- якість практичної діяльності (спостереження арбітражу матчів та заповнення рапорту);
- тестування на знання Правил гри;
- відео тестування;
- тестування на знання методики оцінювання арбітражу (за потреби);

5.1.2. Оцінка якості практичної діяльності.

Визначається як середнє арифметичне всіх оцінок, отриманих спостерігачем за якість спостереження арбітражу та заповнення Рапорту, враховуючи також матчі змагань професіональних команд нижчих рівнів.

Практична діяльність оцінюється за наступною шкалою:

8.5 – дуже добре – якість спостереження арбітражу відповідає вимогам методичних рекомендацій. Рапорт спостерігача заповнений в достатньо повному обсязі, відображає перебіг подій на полі та обґрунтовує дії арбітрів при визначенні оцінки

8.25 – добре - якість спостереження арбітражу в цілому відповідає вимогам методичних рекомендацій але рапорт спостерігача не в повному обсязі відображає перебіг подій на полі або мають місце незначні недоліки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу.

8.0 - задовільно – якість спостереження арбітражу не повністю відповідає вимогам методичних рекомендацій. Рапорт спостерігача заповнений в недостатньо повному обсязі, в деяких епізодах неточно відображає перебіг подій на полі та мають місце незначні недоліки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу.

7.75 – нижче очікувань - якість спостереження арбітражу не відповідає методичним рекомендаціям. Рапорт спостерігача заповнений зі значними недоліками, не відображає перебіг подій на полі, або мають місце очевидні помилки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу, або вона підлягає корегуванню КА ФФУ.

При припущені помилкових рішень спостерігачем щодо оцінок за арбітраж матчів, КА ФФУ може переглядати та корегувати їх.

КА ФФУ при перегляді та корегуванні оцінки, виставленої Спостерігачем, має право використовувати різноманітні засоби, які забезпечують КА ФФУ необхідною інформацією (DVD- записи, телевізійні та інші відео-повтори, тощо).

У випадку, якщо здійснюється корегування оцінки арбітражу, остаточною вважається оцінка, прийнята КА ФФУ, яка і вноситься до рейтингового реєстру відповідної категорії арбітрів.

В тому випадку, якщо оцінка, виставлена спостерігачем, була скорегована та змінена (це вважається значним недоліком), КА ФФУ сповіщає спостерігача про це у листі-запереченні.

5.1.3. Оцінка за тестування на знання Правил гри.

Тестування на знання Правил гри може бути проведене в різноманітному форматі, об'єм та оціночну шкалу якого визначає комісія спостерігачів КА ФФУ.

За результатами тестування на знання Правил гри кожен спостерігач може отримати наступну оцінку:

- відмінно	– 8.50;
- дуже добре	– 8.25;
- добре	– 8.00;
- задовільно	- 7.75;
- незадовільно	- 7.50;

5.1.4. Оцінка за відео тестування.

Відео тестування також може бути проведене в різноманітному форматі, об'єм та оціночну шкалу якого визначає комісія спостерігачів КА ФФУ.

За результатами відео тестування кожен спостерігач може отримати наступну оцінку:

- відмінно	– 8.50;
- дуже добре	– 8.25;
- добре	– 8.00;
- задовільно	- 7.75;
- незадовільно	- 7.50;

5.1.5. Оцінка за тестування на знання методики оцінювання арбітражу.

За потреби може бути проведене тестування на знання методики оцінювання арбітражу. Форму, об'єм та оціночну шкалу визначає комісія спостерігачів КА ФФУ перед тестуванням.

За результатами тестування на знання Методики оцінювання арбітражу, кожен спостерігач може отримати наступну оцінку:

- відмінно	– 8.50;
- дуже добре	– 8.25;
- добре	– 8.00;
- задовільно	- 7.75;
- незадовільно	- 7.50;

Оцінка **7.50** (незадовільно) по будь-якому з трьох останніх тестів означає, що спостерігач тест не склав. У такому випадку він має право на повторне тестування. Час і місце повторного тесту визначає КА ФФУ. На період між

основним та повторним тестами спостерігач до спостереженням матчів не залучається.

У разі вдалого повторного тестування до рейтингової оцінки діяльності спостерігача за відповідний тест вноситься оцінка **7,50**.

У випадку, якщо спостерігач і при повторному тестуванні отримує оцінку «незадовільно» КА ФФУ співпрацю з ним припиняє. Відновлення співпраці з таким спостерігачем можливе не раніше наступної частини змагань.

Рівень змагань при поновленні співпраці визначається КА ФФУ і може бути нижчим за той, де спостерігач здійснював свою діяльність до невдалого тестування.

Кількість тестувань протягом спортивного сезону визначається КА ФФУ.

5.6 Стабільність спостерігача

Під стабільністю спостерігача слід розуміти оцінки рейтингової діяльності за попередні періоди, стаж спостерігача, якість виконання окремих доручень КА ФФУ, тощо

6. УМОВИ РОТАЦІЇ.

Основна ротація спостерігачів проводиться за підсумками атестації на початку поточного року. За рішенням КА ФФУ можливе проведення ротації також перед початком спортивного сезону.

Спостерігачі, які мали нижчі показники з атестації свого рівня, переводяться до групи спостерігачів нижчого рівня (за умови дотримання п.2 та п.4 Регламенту).

Поповнення списків спостерігачів відповідного рівня відбувається за рахунок спостерігачів нижчого рівня, які мають кращі показники з атестації свого рівня.

Кількість спостерігачів, що підлягають ротації у кожному відповідному рівні, визначається КА ФФУ до початку відповідної частини змагань.

Спостерігачі не можуть бути переведені до рівня вищого за той де вони були в якості арбітра.

Спостерігач, який мав порушення дисциплінарного характеру, за окремим рішенням КА ФФУ може бути переведений до будь-якого нижчого рівня або взагалі співпраця з ним може бути припинена як на визначений термін, так і безстроково.

У випадку, якщо перед початком змагань виникає потреба в скороченні кількості спостерігачів відповідного рівня, вона зменшується за рахунок спостерігачів, показники з атестації яких є нижчі. Такі спостерігачі мають бути переведені до наступного нижчого рівня з якого, в свою чергу, має бути переведена необхідна кількість спостерігачів до наступного нижчого рівня на таких самих умовах.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ.

Рішення КА ФФУ щодо відбору, атестації та ротації спостерігачів оскарженню не підлягають.

Всі питання, не врегульовані цим Регламентом, вирішуються КА ФФУ.